

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
BÉKÁSMEGYERI VERES PÉTER GIMNÁZIUM
BRINGÓHINTÓ KKT.
CSODÁK PALOTÁJA

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERESKES BARNABÁS

A verseny első fordulójának körzeti szervezői:

Bács-Kiskun: BARTÁNÉ MOLNÁR ANIKÓ (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
Baranya: HEBLING ESZTER (Koch Valéria Középiskola, Általános Iskola és Óvoda, Pécs)
Békés: BORDÁSNE MUNDRUCZ CSILLA (Petőfi Utcai Ált. Isk., Békéscsaba)
Borsod-Abaúj-Zemplén: ÁGOSTONNÉ SÁPI ILDIKÓ (Kazinczy Ferenc Ált. Isk., Miskolc)
Budapest: **Dél-Buda:** MERÉNYI GABRIELLA (Sashegyi Arany János Ált. Isk. és Gimn.)
Dél-Pest: DR. KARDON FERENC (Lónyay Utcai Református Gimnázium)
Észak-Buda: GELNICZKY GYÖRGY (Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium)
Észak-Pest: KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
Kelet-Pest: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
Nyugat-Buda: KERESKES ZSANETT (Áldás Utcai Általános Iskola)
Csongrád: VARGA NOÉMI (Kálvin Téri Református Általános Iskola, Makó)
Fejér: BERNÁTH VALÉRIA (Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, Székesfehérvár)
Győr-Moson-Sopron: CSÁKVÁRI ESZTER (Kovács Margit ÁMK, Győr)
Hajdú-Bihar: KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Ált. Isk. és AMI, Derecske)
Heves: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Kemény Ferenc Sportiskola, Eger)
Jász-Nagykun-Szolnok: TÓTH ÉVA (Kassai Úti Magyar-Angol Két Tan. Ny. Ált. Isk., Solnok)
Komárom-Esztergom: MÉSZÁROSNE NAGY ÉVA (Vaszary János Általános Iskola, Tata)
Nógrád: BARKÓNÉ BENYOVICS MAGDOLNA (II. Rákóczi F. Ált. Isk. és Gimn., Szécsény)
Pest megye – délkelet: GELENCSE RNÉ SZARKA MÁRIA (Batthány K. G., Szigetszentmiklós)
Pest megye – délnyugat: KAPUSYNÉ JENEI KATALIN (1. sz. Általános Iskola, Budaörs)
Pest megye – észak: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium, Budapest)
Somogy/Tolna: URBÁN MÓNICA (Kisfaludy Utcai Tagiskola, Kaposvár)
Szabolcs-Szatmár-Bereg: TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Vári Emil Ált. Isk., Kisvárd)
Vas/Zala: BABATINÉ SIMON MARIANNA (Eötvös József Általános Iskola, Zalaegerszeg)
Veszprém: KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2018/19. ORSZÁGOS DÖNTŐ 3. OSZTÁLY

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KERESKES BARNABÁS középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

TASSY GERGELY középiskolai tanár
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- ja vagy Iya?** Mely szópároknek kell mindkét tagját Iy-nal írni?
(A) *mág_a / mu_a* (B) *csigo_a / skatu_a* (C) *furu_a / ibo_a*
(D) *pó_a / hé_a* (E) *nyava_a / pocso_a*
- Mely szócsoportokból lehet egy értelmes mondatot összeállítani az összes szó felhasználásával, a szóalakok megváltoztatása nélkül?
(A) *van nemzeti is két ősszel ünnepünk*
(B) *a öt esett napon télen hó a múlt át*
(C) *hely egy elég már itt nincs még a*
(D) *barátai jók az kutya régi ember a és*
(E) *él régi még szokás sok falvakban szüreti a*
- Melyik szóba lehet *l*-t és *ll*-t egyaránt beírni?
(A) *je_em* (B) *sze_ő* (C) *kiá_t* (D) *ha_om* (E) *ha_ott*
- Egy régi népszokás szövegéből idézünk. Jelöljétek meg az igaz állításokat!
*Csodatévő szarvasnak ezer ága-boga,
száz misegyertya gyújtatlan gyulladjék, oltatlan aludjék!
Haj, regő, rejtem, azt is megadhatja az a nagy Úristen!*
(A) *Ez egy karácsony utáni népszokás.* (B) *E népszokás a betlehemezés.*
(C) *A farsangi időszakhoz tartozik.* (D) *A szöveget énekelve adják elő.*
(E) *Legények, férfiak járnak házról házra jókívánásokkal a következő évre.*
- Mely szavakkal lehet kiegészíteni az alábbi szólásokat?
Megmossák a ... Megüti a ... Tűzbe teszi érte a ... Összetöri a ...
(A) *hátát* (B) *szívét* (C) *bokáját* (D) *kezét* (E) *fogát*
- Melyik kifejezésnek lehet ellentétpárja a felsoroltak valamelyike?
csügged, hébe-hóba, kuporgat, kába, tömpe
(A) *herdál* (B) *bágyadt* (C) *hegyes* (D) *felbuzdul* (E) *gyakorta*
- Az összes szótag felhasználásával egy szólás rakható ki. Mi a jelentése?
NYEG PÖR A SÖ LÁ SZÓ A
(A) *Ideiglenesen megold valamit.* (B) *Elhibáz valamit.*
(C) *Nem takarít ki rendesen.* (D) *Felületesen dolgozik.*
(E) *A látszat kedvéért eltitkol valami gondot.*

- Jól ismert versekből adunk meg kulcsszavakat. Melyiket írta József Attila?
(A) *bitang ember* (B) *kotkodákol* (C) *tarka lepke*
(D) *őszinte ember* (E) *feketeszín bőröndömön*
- Mit kap az egy-egy évig tartó szolgálatért Nyakigláb, Csupaháj és Málészáj?
(A) *varázssipot* (B) *csodás asztalt* (C) *láthatatlanná tévő köpenyt*
(D) *furkósbotot* (E) *aranyat tüsszentő szamarat*
- A *Hold* a megfejtése a találós kérdésnek, amit Mátyás király bolondja teljesen összezagylált, és kicsit el is felejtett. Állítsátok helyre, és jelöljétek meg az igaz állításokat!
1) *egyszer egész, ... fél;* (A) *Az egyik hiányzó szó lehet a: tüze.*
2) *a vándornak égi áldás.* (B) *Egy másik hiányzó szó lehet az: akkor.*
3) *Mikor fekszel, ... kél,* (C) *A helyes sorrend: 3) 1) 2) 4).*
4) *nincsen ..., mégis lámpás,* (D) *Három szó az írástól eltérő kiejtésű.*
(E) *A kiegészítés nélküli részletben összesen két egybetűs szótág található.*

- Az alábbi szavakból összetett szavakat rakhattok ki. Egy adott szót akár többször is felhasználva próbáljátok megkeresni az összes lehetséges szóösszetételt, majd jelöljétek meg az igaz állításokat!

SZÍN ŐR MŰ HÁZ REND MESTER HELY

- (A) *Legfeljebb tíz összetett szó jön ki.*
(B) *Az egyik katonai rangot is jelent.*
(C) *Kijön olyan szó is, melynek jelentése: zárda, kolostor.*
(D) *Két kirakható szóösszetétel jelentése azonos.*
(E) *A felsoroltak között van olyan szó, amelyet ötször is felhasználhatunk.*
- Azokat a beceneveket jelöljétek meg, amelyek megfelelnek a felsorolt nevek valamelyikének!
Endre, Erzsébet, Irén, Judit
(A) *Bözsi* (B) *Juci* (C) *Inci* (D) *Bandi* (E) *Böske*
- Virág vagy madár? Azt a betűcsoportot jelöljétek meg, amelyikből az összes betű felhasználásával kirakható egy madár neve!
(A) *A A A B D G L M V* (B) *A A C S I P R T* (C) *A A I K K L N N*
(D) *E E É G L Y R S* (E) *E Ö Ö G Y R S B V*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- A hárombetűs szólánc szabálya szerint minden újabb szó úgy jön létre, hogy az előzőnek egyetlen betűjét megváltoztatjuk. Folytassátok a hárombetűs szavak alkotta szóláncot a megkezdett minta szerint további 16 szóig! Ügyeljétek a helyesírásra! Ugyanaz a szó többször ne szerepeljen!

SÍR – SÁR – VÁR – VÁD – VAD – HAD – HAT – HÉT – LÉT – ...